

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 266.934 van 8 juni 2026
in de zaak A. 243.578/X-18.929**

In zake : 1. XXXX
 2. XXXX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Philippe Vande Castele
 kantoor houdend te 2900 Schoten
 Klamperdreef 7
 bij wie woonplaats wordt gekozen
 en eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Stijn Verbist
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Graaf van Hoornestraat 51

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten William Timmermans en Chiara Martino
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Havenlaan 86 C/414
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 november 2024, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied ‘Zeurt’ in Schoten.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.
De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 maart 2026.

Staatsraad David D’Hooghe heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dominique Vandenbulcke, die *loco* advocaten Philippe Vande Castele en Stijn Verbist verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Chiara Martino, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partijen zijn mede-eigenaars van een perceel grond gelegen aan de Klamperdreef te Schoten.

3.2. Overeenkomstig artikel 5.6.8 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), ingevoegd bij decreet van 8 december 2017 ‘houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving’, kan de Vlaamse regering gebieden waar een conflict bestaat tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem aanduiden als watergevoelig openruimtegebied (hierna: WORG). De te volgen procedure wordt nader bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 15 juni 2018 ‘houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden’ (hierna: het besluit van 15 juni 2018).

3.3. In ‘Bijlage II: toelichtingsfiche’ bij het bestreden besluit wordt de doelstelling van de aanduiding van gebieden als een WORG omschreven als volgt:

“Overstromingen volgen mekaar jaar na jaar op en drukken ons met de neus op de feiten. De combinatie van veel verspreide bebouwing en verharding en een waterbeleid dat eeuwenlang voornamelijk gericht was op het afvoeren van water, maakt Vlaanderen kwetsbaar voor de gevolgen van de klimaatverandering. Dit versterkt overstromingsrisico’s en verminderde waterinfiltratie in de bodem. Er blijft ook steeds minder ruimte vrij om het water op te vangen bij hevige regenbuien. Bepaalde gebieden in Vlaanderen overstroomden nu al met de regelmaat van de klok, vaak zelfs bij minimale neerslag.

Een duurzame en klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling is slechts mogelijk door het afremmen van het bijkomend ruimtebeslag en het maximaal vrijwaren van de open ruimte. Dit principe is intussen bekend als de ‘bouwshift’. Tegelijk moet de verhardingsgraad in de openruimte afnemen.

Om Vlaanderen beter te beschermen tegen zowel droogte als wateroverlast zette de Vlaamse Regering de *Blue Deal* op, om van Vlaanderen opnieuw een spons te maken door voldoende ruimte te voorzien voor water. Ruimte geven aan water is noodzakelijk in het kader van het voorkomen van droogte en overstromingen. Dit gebeurt door de watergevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing en verharding, waardoor het waterbergend vermogen behouden blijft en stroomafwaarts gelegen dorpen en kernen gevrijwaard blijven van wateroverlast.

Om Vlaanderen klimaatrobuster te maken is het bijgevolg cruciaal om gebieden met een groot waterbergend vermogen of overstromingsrisico niet meer te ontwikkelen voor harde bestemming (wonen, industrie, ...) en deze dusdanig in te richten dat we hun potentieel maximaal kunnen vrijwaren en benutten.

Deze gebieden worden daarom herbestemd naar een openruimtefunctie via een ruimtelijk uitvoeringsplan of aanduiding als watergevoelig openruimtegebied.”

Voorts wordt in deze toelichtingsfiche het voortraject van de aanduiding van een gebied als WORG geschetst als volgt:

“1.3. Voortraject

In uitvoering van het Decreet Integraal Waterbeleid keurde de Vlaamse Regering op 30 januari 2009 de 11 bekkenbeheerplannen voor de periode 2008-2013 goed (VR 2009 3001 DOC. 0100). Deze waterbeheerplannen vormden het kader voor een heel gamma aan maatregelen m.b.t. het integraal waterbeheer. In elk van die 11 beheerplannen was een actie (A7)

opgenomen om de bestemming te toetsen van een aantal zones gelegen in actueel of potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied. De bekkensecretariaten kregen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) de taak om deze screening uit te voeren voor de 11.400 ha onbebouwde harde bestemmingen van het gewestplan die overlappen met deze voor het watersysteem belangrijke gebieden. Vanaf 2009 onderwierpen de bekkenstructuren deze gebieden aan een grondige analyse die o.a. dienst moest doen als onderbouwde input voor ruimtelijke planningsprocessen. Deze gebieden kregen de naam 'signaalgebied'; het gaat om nog niet ontwikkelde gebieden waar een tegenstrijdigheid kan bestaan tussen de geldende bestemmingsvoorschriften en het belang van dit gebied voor het watersysteem.

In een eerste fase werden in 2009-2010 de meest relevante en prioritaire gebieden verspreid over gans Vlaanderen afgebakend, op basis van hun oppervlakte, omvang van de waterproblematiek en ontwikkelingsdruk.

[...]

In 2013 besliste de Vlaamse Regering (VR 2013 2903 DOC. 0303-1) om deze signaalgebieden grondiger aan te pakken om het waterbergend vermogen van Vlaanderen te vrijwaren. Voor elk gebied waarvan blijkt dat het ontwikkelen volgens de huidige bestemming het overstromingsrisico verhoogt, werkte de CIW aan bijkomende voorwaarden of een alternatief ontwikkelingsperspectief. In die ontwerp-startbeslissingen werd ook gezocht naar het best in te zetten instrumentarium en de bijhorende initiatiefnemende overheid. [...]

In de startbeslissingen die de Vlaamse Regering voor elk signaalgebied goedkeurde, werd na grondige analyse een vervolgtraject en een gebiedsgericht ontwikkelingsperspectief bepaald dat rekening houdt met het watersysteem en waarbij minstens het waterbergend vermogen behouden blijft. In die beslissingen zijn volgende zaken vastgelegd:

- het ontwikkelingsperspectief van het signaalgebied;
- het bestuur dat initiatief moet nemen;
- het instrument dat gebruikt moet worden om het ontwikkelingsperspectief te realiseren.

[...]

Er worden twee categorieën van vervolgtrajecten onderscheiden:

- Verscherpte watertoets. De geldende harde bestemming blijft behouden, maar er kunnen in het kader van de watertoets wel extra voorwaarden opgelegd worden voor de ontwikkeling van het gebied.
- Bouwvrije opgave. Delen van het signaalgebied moeten bouwvrij blijven en moeten bijgevolg een andere bestemming krijgen.

[...].”

3.4. Op 31 maart 2017 keurt de Vlaamse regering de startbeslissingen voor een reeks van 152 signaalgebieden goed, die het vervolgtraject en de

ontwikkelingsperspectieven voor het gebied bevatten teneinde het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.

In punt 2 ‘Selectie en afbakening signaalgebied’ van de startbeslissing voor het signaalgebied ‘Zeurt’ te Schoten staat vermeld:

“Op 11/4/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Benedenscheldebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het gebied is reeds deels ontwikkeld. Wateraspecten kunnen in bouwaanvragen ondervangen worden (overstromingsveilig bouwen met behoud waterbergend vermogen)

Voor de verdere ontwikkeling zou een gemeentelijk RUP opgemaakt worden waarin voorwaarden zouden kunnen opgenomen worden en gedeeltelijke vrijwaring mogelijk is. Een startbeslissing kan hieraan richting geven en maakt ook de subsidiëring door het Rubiconfonds mogelijk.”

Punt 3.1 ‘Overstromingsrichtlijn’ – verwezen wordt naar de Europese richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 ‘over beoordeling en beheer van overstromingsrisico’s’ – vermeldt:

“In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de ‘fysische eigenschappen’ van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario’s in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van Grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren

van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd. Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven. De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen. De Zeurtbeek wordt gemodelleerd met een middelgrote overstromingskans thv het signaalgebied.”

Punt 3.2. ‘Bespreking watersysteem’ vermeldt het volgende:

“Het signaalgebied heeft een middelgrote overstromingskans op de overstromingsgevaarkaart en is effectief overstromingsgevoelig volgens de watertoetskaart. Het signaalgebied is lager dan de omgeving gesitueerd volgens het digitaal hoogtemodel en bestaat uit natte zandbodems. De grondwatertafel schommelt tussen 20-40 en 40-80 cm onder het maaiveld.”

In punt 7 ‘Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse regering’ wordt gesteld:

“Het signaalgebied kent een middelgrote overstromingskans en is gelegen in woonpark. Binnen het signaalgebied wordt gestreefd naar een maximale vrijwaring van het overstromingsgebied en de groene open ruimte. In uitvoering van het structuurplan was de gemeente van plan om een RUP op te maken, daarbij kan gekeken worden of beperkte invulling als woonpark mogelijk is langsheen de randen/op hoger gelegen delen, voor zover deze in overeenstemming is met de randvoorwaarden gesteld vanuit het watersysteem.”

3.5. De Vlaamse regering keurt op 15 december 2023 de voorlopige aanduiding van het WORG ‘Zeurt’ goed, dat ook het perceel van de verzoekende partijen omvat.

3.6. Van 9 januari 2024 tot 8 maart 2024 wordt een openbaar onderzoek georganiseerd over de voorlopige aanduiding van het WORG. De verzoekende partijen dienen een bezwaarschrift in. De synthese van hun bezwaarschrift luidt:

“Verzoekers hebben hun perceel, – aangekocht in 1955 en hoger gelegen dan alle aanpalende percelen –, sindsdien altijd onderhouden en ze hebben

de waterafvloeiing terdege beheerd met scheigrachten en hagen op de dijken ter versteviging. Sinds 2023 benut Agentschap Natuur en Bos dit perceel voor de ‘muntjak’-jacht, wegens de karakteristieken van verzoekers’ hoger gelegen perceel.

De topografische en fluviale eigenschappen van verzoekers’ hoger gelegen, geheel watervrij en water-afvloeiend perceel weerleggen de beoogde herbestemming van dit perceel tot een WO[RG]. In het WORG-dossier inzake verzoekers’ perceel ontbreken: (1) een zorgvuldig onderzoek ter plaatse en (2) het onthullen van alle wetenschappelijke premissen die het WORG-voorstel ‘Zeurt’ baseren.

In de onmiddellijke omgeving van verzoekers’ perceel bevinden zich de andere, allen lager gelegen gebieden die in het dossier van het WORG-openbaar onderzoek zelf meer ‘diepblauw gekleurd’ zijn, of minstens even ‘diepblauw gekleurd’ zijn als verzoekers’ perceel, doch niet aangemerkt worden [...] voor de WORG Zeurt-herbestemming. Ook het gelijkheidsbeginsel is dus geschonden.”

Mocht het bezwaar niet worden ingewilligd, wordt gevraagd de uitsnijding aan te passen aan de aanwezige schuur door de noordelijke grens te verleggen tot 15 meter uit de as van de Zwanendreef.

3.7. Op 21 mei 2024 keurt het Team Omgevingseffecten van de Vlaamse overheid het planmilieueffectrapport voor het WORG goed.

3.8. Op 19 juli 2024 beslist de Vlaamse regering, met toepassing van artikel 7 van het besluit van 15 juni 2018, tot de definitieve aanduiding van 139 watergevoelige openruimtegebieden, waaronder het WORG ‘Zeurt’ in Schoten.

Dit is het bestreden besluit dat onder meer op de volgende motieven is gesteund:

“– Het vrijwel volledige gebied kent een middelgrote kans op overstromingen op basis van het fluviale overstromingsmodel. Het pluviale model toont voornamelijk centraal, in het noorden en zuidwesten van het gebied een (middel)grote kans op overstromingen. Tussen het centrale en noordelijke deel van het gebied is eveneens een klein risico op pluviale overstromingen gekend in het model. In het oostelijke deel omvat het pluviale overstromingsrisico in mindere mate een aaneengesloten geheel maar is het vooral gelinkt aan het terrein.

- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak noch voorzien op korte termijn. Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- [...]
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. De omgeving van Zeurt, onderdeel van het Benedenscheldebekken wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.”

Specifiek wat het perceel van de verzoekende partijen betreft, wordt het volgende gesteld:

“Perceel 111E4 kent een middelgroot risico op overstroming fluviaal en klein risico pluviaal. Daardoor is het aangewezen het perceel maximaal op te nemen en enkel de omgeving van de woning uit te sluiten. Voor de aanwezige schuur zullen de basisrechten voor zonevreemde constructies gelden, zoals vermeld in titel IV, hoofdstuk 4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening [...] van toepassing [zijn] in het watergevoelig openruimtegebied. Herstellings- en onderhoudswerken of herbouw aan vergunde (geachte) constructies zijn mogelijk, voor zover in overeenstemming met deze voorschriften.”

Hierna volgt een weergave van het grafisch plan bij dit besluit – het perceel van de verzoekende partijen wordt er ter verduidelijking met een blauw kruis op aangeduid:

IV. Onderzoek van het enige middel, aangevoerd in het verzoekschrift

4. In een enig middel, onderverdeeld in zes onderdelen, voeren de verzoekende partijen “[m]achtsoverschrijding, onwettige en tegenstrijdige motieven en machtsafwendings” aan, evenals de schending “van (1) de artikelen 10, 11 en 16 Grondwet, (2) artikel 6 van het Verdrag van Aarhus, (3) artikel 5.6.8 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), (4) artikel 4.2.11, §§ 4-6, Decreet Algemeen Milieubeleid (DABM), (5) de beginselen van voorzorg en zorgvuldigheid, (6) de beginselen van behoorlijk bestuur en (7) de antwoordplicht en de formele motivering[s]plicht”.

5.1. De verzoekende partijen hebben het middel als volgt samengevat:

“Verzoekers hebben hun perceel – aangekocht in 1955 en hoger gelegen dan de aanpalende percelen – sindsdien altijd onderhouden en ze hebben de waterafvloeiing terdege beheerd met scheigrachten en hagen op de dijken ter versteviging. Sinds 2023 benut het Agentschap Natuur en Bos dit perceel voor de ‘muntjak’-jacht, dit wegens de karakteristieken van verzoekers’ hoger gelegen perceel.

De topografische en fluviale eigenschappen van verzoekers’ hoger gelegen, geheel watervrij en water-afvloeiend perceel weerleggen de beoogde herbestemming van dit perceel tot een WORG.

In het WORG-dossier ontbreken inzake verzoekers’ perceel: (1) een zorgvuldig onderzoek ter plaatse en (2) het onthullen van alle wetenschappelijke premissen die het ‘WORG Zeurt’-BVR baseren.

In de onmiddellijke omgeving van verzoekers’ perceel bevinden zich de andere, allen lager gelegen, gebieden die in het dossier van het WORG-openbaar onderzoek meer ‘diepblauw gekleurd’ zijn, (of minstens even ‘diepblauw gekleurd’ zijn) als verzoekers’ bebouwd perceel, doch die niet zijn aangeduid voor de WORG Zeurt-herbestemming, bepaald in het BVR van 19 juli 2024. [...]

Het gelijkheidsbeginsel en de beginselen van voorzorg en zorgvuldigheid zijn derhalve geschonden.

Eveneens op onwettige wijze beantwoordt verweerder niet (afdoende) verzoekers grieven.

Er is tevens machtsafwendings. De werkelijke doelstelling beoogt immers beletten te bouwen op het zgn. ‘achterste gedeelte’ van verzoekers bebouwd perceel (dat ook uitmondt op de Zwanendreef).”

5.2. Het middel bestaat uit zes onderdelen.

Het verzoekschrift bevat echter geen samenvatting van de voor elk afzonderlijk onderdeel aangevoerde grief (zie artikel 2, § 1, besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’).

De Raad van State beperkt zich dan ook tot hetgeen hij op basis van het verzoekschrift tot nietigverklaring als eigenlijke wettigheidskritiek heeft begrepen, aldus abstractie makend van overwegingen die, naar zijn oordeel, niet rechtstreeks aan de betrokken wettigheidskritiek kunnen worden gerelateerd.

Ook de memorie van wederantwoord en de laatste memorie van de verzoekende partijen worden bij de bespreking van de onderscheiden onderdelen enkel betrokken in de mate dat zij op die wettigheidskritiek betrekking hebben.

Eerste onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

6. Het auditoraatsverslag vat het eerste onderdeel als volgt samen:

“Op basis van een aantal kaarten uit de startbeslissing signaalgebied Zeurt, gegevens van Geopunt, een opmeting van de TAW-hoogte van het perceel van de verzoekende partijen (met vergelijking van het perceel aan de Spechtendreef 3) en de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de voorlopige aanduiding van het WORG Zeurt, waaruit gebleken is dat het perceel aan de Spechtendreef lager gelegen is, doch geen deel uitmaakt van het WORG, stellen de verzoekende partijen dat het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel worden geschonden doordat hun perceel ten onrechte en zonder enige geldige verantwoording wordt aangeduid binnen de contouren van het WORG, terwijl ‘meer donkerblauw’ pluviaal ingekleurde en eveneens bebouwde percelen in de Spechtendreef niet worden aangeduid als WORG. Het WORG-dossier bevat niet de hoogtemetingen op de percelen Spechtendreef 1 en 3, waardoor een onvolledig dossier tijdens het openbaar onderzoek ter inzage werd gelegd. Uit een eigen onderzoek van de verzoekende partijen blijkt dat de percelen aan de Spechtendreef ‘donkerblauw’ zijn ingekleurd, bovendien blijkt het perceel Klamperdreef 7 wel degelijk hoger gelegen te zijn (40 cm) dan de percelen Spechtendreef 1 en 3. Aldus is er geen aanneembare reden om het

perceel Klamperdreef 7 aan te duiden als een WORG, terwijl en omdat dergelijke WORG-herbestemming niet aan de percelen Spechtendreef 1 en 3 wordt gegeven. Deze percelen worden ten onrechte verschillend behandeld.”

Beoordeling

7. Artikel 5.6.8, § 1, VCRO bepaalt dat de Vlaamse regering gebieden waar een conflict bestaat tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem, kan aanduiden als watergevoelig openruimtegebied.

Bij de aanduiding “houdt de Vlaamse Regering rekening met”, onder meer, “het waterbergend vermogen van het gebied en de overstromingsgevoeligheid, onder meer op basis van de watertoetskaart en de overstromingsgevaarkaarten” (2°), en “de bezwaren en opmerkingen die geformuleerd zijn tijdens het openbaar onderzoek” (5°).

8. Het met het middelonderdeel gelijkkluidend bezwaar wordt door de bestreden beslissing als volgt beantwoord:

“De aanduiding vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze overstromingsgevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. Het verlies aan bouwmogelijkheden wordt gecompenseerd via de planschaderegeling. Het aanduiden van reeds ontwikkelde percelen is in die zin niet de doelstelling van de procedure.

De overstromingsrisico’s in dit gebied waren aanleiding om de ontwerp-aanduiding te verruimen tot alle nog ontwikkelbare percelen. De hoogteligging vertaalt zich in de overstromingsrisico’s die vervolgens in de beoordeling van de afbakening worden meegenomen. De evaluatie die de Vlaamse Regering uitvoerde, toonde aan dat elke vorm van nieuwe bebouwing in het watergevoelig openruimtegebied onwenselijk is.”

“De bebouwde perceelsdelen in het signaalgebied werden uit de contour gehouden, latere vragen tot wijziging van de bestaande toestand worden op basis van de (verscherpte) watertoets beoordeeld.

[...]

Perceel 111E4 kent een middelgroot risico op overstroming fluviaal en klein risico pluviaal. Daardoor is het aangewezen het perceel maximaal op te nemen en enkel de omgeving van de woning uit te sluiten.”

9. Ook in de memorie van antwoord beklemtoont de verwerende partij dat de percelen Spechtendreef 1 en 3 niet in het WORG zijn opgenomen om reden dat zij volledig bebouwd zijn:

“Het verschil met het perceel van verzoekende partijen is duidelijk: immers het achtergelegen gedeelte van het perceel van verzoekende partijen, dat grenst aan de Zwanendreef, komt nog voor ontwikkeling in aanmerking. Deze percelen gelegen aan de Spechtendreef 1 en 3 zijn reeds volledig ontwikkeld.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat het gedeelte van het perceel van verzoekende partijen dat eveneens reeds ontwikkeld is, m.n. het gedeelte gelegen aan de Klamperdreef, eveneens uitgesloten is van het WORG, net zoals het bebouwde gedeelte van het naastgelegen perceel Klamperdreef 9. Eenzelfde methodiek is toegepast op de percelen gelegen aan de Gazellendreef 9 en 11.”

10. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de percelen die zijn gelegen aan de Spechtendreef 1 en 3 – die reeds volledig ontwikkeld zijn – in een gelijkaardige mate als het perceel van de verzoekende partijen nog voor ontwikkeling vatbaar zijn. Gezien het voorgaande, overtuigen zij niet van een miskenning van het gelijkheidsbeginsel.

Het argument van de verzoekende partijen dat de percelen waarmee zij de vergelijking aangaan, op de “groene kaart” – bedoeld wordt de kaart die kan worden geraadpleegd op <https://waterinfo.vlaanderen.be/watertoets> – donkerder zijn ingekleurd dan hun perceel, is dan ook niet dienend.

11. In hun memorie van wederantwoord werpen de verzoekende partijen nog op dat het oogmerk om een verdere ontwikkeling van hun perceel uit te sluiten, niet geoorloofd is om reden dat het gaat om een loutere doelstelling van ruimtelijke ordening en stedenbouw.

De Raad van State treedt dit standpunt niet bij. Artikel 5.6.8, § 1, VCRO bepaalt immers dat de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied mogelijk is van zodra “een conflict bestaat tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem”. Ook de ontwikkeling van het onbebouwde gedeelte van een perceel kan conflicteren met

de belangen van het watersysteem, in welk geval de aanduiding van dit gedeelte als WORG toelaatbaar is.

12. In de mate dat de verzoekende partijen bekritisieren dat artikel 5.6.8, § 3, VCRO ook in geval van aanduiding als WORG nog toelaat om bepaalde kleinschalige infrastructuur aan te leggen, gaat het om kritiek op decretale bepalingen. Het komt de Raad van State niet toe om zich daarover uit te spreken. Bovendien tonen de verzoekende partijen niet aan dat de doelstellingen van de aanduiding als WORG door de aanleg van bepaalde kleinschalige infrastructuur zouden worden ondergraven.

13. Waar verzoekers' bezwaarschrift vermeldt dat zij een hoogtemeting lieten uitvoeren waarbij een "*quantum* van 40 à 50 cm hoogteverschil (van de percelen die palen aan de Spechtendreef)" werd genoteerd, wat "significant" wordt geacht "inzake waterafvloeiing en waterbuffering", antwoordt de bestreden beslissing dat "[d]e hoogteligging [zich vertaalt] in de overstromingsrisico's die vervolgens in de beoordeling van de afbakening worden meegenomen".

De vaststelling van de overstromingsrisico's werd bepaald op basis van de kaarten die ter zake werden gehanteerd, en niet op basis van de concrete maatregelen die de betrokken eigenaars of beheerders ter zake hebben genomen. De verzoekende partijen overtuigen er niet van dat een dergelijke werkwijze onzorgvuldig zou zijn. In het licht van de doelstelling om de overstromingsrisico's te beperken en het waterbergend vermogen te vrijwaren, kan van een overheid niet worden verwacht om voor elk afzonderlijk perceel ter plaatse *in concreto* te gaan onderzoeken in welke mate er zich effectief een overstromingsrisico voordoet.

Daarbij komt dat een ophoging van een bepaald perceel hooguit een verplaatsing van het overstromingsrisico naar de omliggende terreinen met zich mee dreigt te brengen, de overstromingsrisico's afwentelt op de omliggende percelen, en het waterbergend vermogen reduceert, terwijl de aanduiding als

WORG niet enkel beoogt om het overstromingsrisico te beheersen, maar ook om het waterbergend vermogen te vrijwaren.

Gezien het voorgaande, kan geen onwettigheid worden gezien in het gegeven dat de verwerende partij niet heeft afgezien van de opname van het perceel van de verzoekende partijen in het WORG op basis van “de landmeter-expert-TAW-opmetingen (februari 2024)”.

14. In de mate dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie bekritisieren dat alle “wetenschappelijke premissen” waarop de bestreden beslissing is gesteund, ontbreken en dat “[g]een enkel ‘model’ wordt onthuld en ook toegelicht”, betreft het een grief die specifiek het voorwerp van het zesde onderdeel uitmaakt. Er wordt naar de beoordeling van dat middelonderdeel verwezen.

15. Het eerste onderdeel van het middel wordt verworpen.

Tweede onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

16. In een tweede onderdeel verwijzen de verzoekende partijen naar het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Schoten van 2012 (hierna: GRS) waarin het signaalgebied Zeurt niet is opgenomen. Indien in een latere fase dan plots “een geheel elders gelegen (signaal-)gebied” wordt aangeduid, dient dit volgens verzoeker dan ook met grote zorgvuldigheid te gebeuren, en dient te kunnen worden verklaard.

Volgens verzoekers vergde dit een onderzoek ter plaatse, en zou uit dit onderzoek dan blijken dat hun perceel substantieel (50 à 50 cm) hoger is dan de aanpalende percelen. Dit toont volgens de verzoekende partijen meteen aan dat de aanduiding van hun perceel als WORG onregelmatig en onwettig is.

Volgens de verzoekende partijen bevestigt ook de biologische waarderingskaart (BWK) (versie 2, 2023) dat “verzoekers’ hoger gelegen perceel een andere begroeiing kent die ook het vermeend overstromingsrisico (voor verzoekers’ perceel) ontkracht”.

Ook dat het betrokken perceel gebruikt wordt voor de muntjak-jacht, bevestigt “de onderscheiden karakteristieken van verzoekers’ hoger gelegen perceel”.

Door de specifieke kenmerken van het perceel van verzoekers te miskennen, schendt de bestreden beslissing de beginselen van zorgvuldigheid en gelijkheid.

Beoordeling

17. Uit de startbeslissing van het signaalgebied Zeurt, op 31 maart 2017 goedgekeurd door de Vlaamse regering, blijkt dat het “voorliggend signaalgebied” op 11 april 2014 “door de Algemene Bekkenvergadering Benedenscheldebekken [werd] geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden”.

De startbeslissing vermeldt onder het punt ‘3.2. Bespreking watersysteem’:

“Het signaalgebied heeft een middelgrote overstromingskans op de overstromingsgevaarkaart en is effectief overstromingsgevoelig volgens de watertoetskaart. Het signaalgebied is lager dan de omgeving gesitueerd volgens het digitaal hoogtemodel en bestaat uit natte zandbodems. De grondwatertafel schommelt tussen 20-40 en 40-80 cm onder het maaiveld.”

Dat het GRS dit gebied niet als signaalgebied opneemt, maakt de opname ervan in de startbeslissing niet onwettig.

18. In de mate dat de verzoekende partijen verwijzen naar het gegeven dat hun perceel significant hoger gelegen is dan de omliggende percelen, wordt verwezen naar de beoordeling van het eerste onderdeel.

19. In de mate dat de verzoekende partijen verwijzen naar de onderscheidende vegetatie en de specifieke geschiktheid van hun perceel voor de muntjak-jacht, overtuigen zij er niet van dat deze elementen van aard zijn om de vaststelling te ondergraven dat “[h]et vrijwel volledige gebied [...] een middelgrote kans op overstromingen [kent] op basis van het fluviale overstromingsmodel” en dat het perceel van de verzoekende partijen “een middelgroot risico op fluviale overstroming en een klein risico pluviaal [kent] die een aanduiding verantwoorden”.

20. In de mate dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie bekritisieren dat het onderliggende “gehele en exacte wetenschappelijk ‘model’” niet wordt onthuld, gaat het om een grief die het voorwerp van het zesde onderdeel uitmaakt. Er wordt verwezen naar de beoordeling van dat middelonderdeel.

21. Het tweede onderdeel wordt verworpen.

Derde onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

22. Het auditoraatsverslag vat het derde onderdeel als volgt samen:

“Sinds 1955 heeft de familie er zorg voor gedragen dat het perceel Klamperdreef 7 geen water bevatte en ophield en dat alles terdege afvloeide, wat blijkt uit de afwateringsgrachten aan de oostkant en de westkant van het perceel, de dijken van de scheigrachten en de hagen ter versteviging van de dijken ervan. Uit de verkregen gegevens blijkt niet alleen de hoogte van de omliggende percelen lager te zijn, maar tevens uit de BWK die een totaal ander beeld schetst, gelet op het ontbreken van een overstromingsrisico dat dit perceel nu eenmaal niet kent. De, sinds 1955 niet-onderhouden, percelen die palen aan de Spechtendreef, verschillen wezenlijk van het perceel van de verzoekende partijen. Ook het perceel,

palend aan de oostkant van de Spechtendreef en bij de Klamperdreef, is kennelijk anders ingericht en ook lager gelegen dan het perceel van de verzoekende partijen. Ongelijke gevallen behoeven ongelijke behandeling. De overheid schendt derhalve het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel door het door verzoekende partijen terdege onderhouden, waterafstotend en hoger gelegen perceel desalniettemin op dezelfde wijze te behandelen als de percelen aan de oostkant van de Spechtendreef.”

Beoordeling

23. Het komt de Raad van State voor dat dit onderdeel in wezen dezelfde grieven inhoudt als het eerste en het tweede onderdeel.

Er zij dan ook verwezen naar de beoordeling ervan.

24. Het derde onderdeel wordt verworpen.

Vierde onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

25. Het auditoraatsverslag vat het vierde onderdeel als volgt samen:

“In de startbeslissing van het signaalgebied Zeurt wordt het gebied omschreven als vanaf de E 19, het gebied dat zich ‘Noord-Zuid’ uitstrekt van de Zilvervosdreef tot aan de Zeurtebaan, met de Zwanendreef inbegrepen. Op basis van een aantal kaarten uit deze startbeslissing en gegevens van Geopunt, stellen de verzoekende partijen vast dat de contouren van het WORG-gebied kleiner zijn dan in de startbeslissing vooropgesteld. Met name worden de percelen ten noorden van de Zwanendreef niet meegenomen binnen de contouren, ondanks het feit dat zij blauwer kleuren dan het perceel van de verzoekende partijen. Hierdoor wordt het gelijkheidsbeginsel geschonden, bij gebrek aan geldige verantwoording voor de aanduiding van het perceel van de verzoekende partijen als WORG.

Verwijzend naar de beslissing houdende voorlopige aanduiding als WORG en eveneens verwijzend naar het zesde middelonderdeel, worden bij de beoordeling modellen gebruikt die niet bekend zijn bij de verzoekende partijen. De percelen die in het signaalgebied ten zuiden palen aan de Zwanendreef, zijn gelegen ‘in het noorden (...) van het gebied’ en kennen

(volgens de Regering) ‘een (middel)grote kans op overstromingen’. Al deze percelen die palen aan de noordkant van de Zwanendreef en gelegen zijn ‘in het Noorden van het gebied’ zijn in 2017 even blauw ingekleurd als het perceel van de verzoekende partijen, dat gelegen is ‘tussen het centrale en noordelijke deel van het gebied’. Al deze percelen die palen aan de noordkant van de Zwanendreef, en gelegen zijn ‘in het Noorden van het gebied’, zijn niet aangeduid in de ‘WORG Zeurt’ – herbestemming, dit alhoewel ze gekenmerkt worden door ‘een (middel)grote kans op overstromingen’. Tussen het centrale en noordelijke deel van het gebied is eveneens een klein risico op pluviale overstromingen gekend in het model, aldus de voorlopige aanduiding. Dit ‘klein risico op pluviale overstromingen’ is kennelijk kleiner dan een ‘(middel)grote kans op overstromingen’. Er wordt dan ook gediscrimineerd omdat er geen enkele reden bestond om het perceel van de verzoekende partij als WORG aan te duiden.”

Beoordeling

26. De verwerende partij wijst erop dat dit onderdeel overlapt met hetgeen in het eerste onderdeel wordt voorgehouden, deze keer verwijzend “naar de noordelijke percelen gelegen aan de Zwanendreef die initieel in het signaalgebied werden opgenomen op 31 maart 2017 maar die thans niet als WORG worden aangeduid”.

Onder verwijzing naar het eerste onderdeel stelt de verwerende partij dat ook hier de verantwoording voor het niet opnemen van de betrokken percelen erin bestaat dat de betrokken percelen volledig ontwikkeld zijn.

27. De verzoekende partij overtuigt er niet van dat deze verantwoording feitelijke grondslag mist en de niet-opname in het WORG niet kan verantwoorden.

Voor het overige verwijst ook de Raad van State naar de beoordeling van het eerste onderdeel.

28. Het vierde middelonderdeel wordt verworpen.

Vijfde onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

29. Het vijfde onderdeel houdt in essentie voor dat de bestreden beslissing er ten onrechte van is uitgegaan dat het perceel voor een gedeelte nog voor ontwikkeling vatbaar is:

“Verzoekers’ perceel Klamperdreef is een ‘ontwikkeld perceel’ (met andere woorden een ‘bebouwd’ perceel); huidig hoofdgebouw is gebouwd in 1964.

Verzoekers’ perceel is bijgevolg geen ‘ontwikkelaar perceel’, precies omdat dit (hoger gelegen) perceel inderdaad reeds bebouwd is en er naast het hoofdgebouw overigens ook bijgebouwen zijn. [...]

Er is bijgevolg geen geldige reden om het zgn. ‘achterste gedeelte’ van verzoekers bebouwd perceel [...] niet te behouden met de bestaande bestemming en integendeel planologisch te herbestemmen (in 2024) als WORG Zeurt.[...]

De aanduiding van verzoekers’ bebouwd perceel als WORG Zeurt – en de daaraan gekoppelde weigering om verzoekers’ bebouwd perceel ‘uit de contouren te houden’ en om ‘de planologische bestemming (van verzoekers’ perceel) te behouden [...]’ – berusten in werkelijkheid op het gegeven (en verwijt) dat ‘perceel 111E4 [...] daarentegen nog bebouwbaar [is] langs de zijde Zwanendreef’.

Verweerder wil verzoekers eenvoudigweg (via het WORG Zeurt-BVR) beletten om op het zgn. ‘achterste gedeelte’ van verzoekers’ perceel te bouwen (dat Noorden uitmondt bij de Zwanendreef). [...]

De loutere omstandigheid dat het – topografisch even hoog gelegen – ‘achterste gedeelte’ (van verzoekers’ bebouwd perceel) Noordwaarts ook uitgaat op de Zwanendreef, is geen geldige reden om de huidige planologische bestemming – die tot heden gold voor het gehele perceel, inclusief dus het ‘voorste gedeelte’ en het ‘achterste gedeelte’ van verzoekers’ perceel – te ontnemen.

Het ontnemen van de huidige planologische bestemming gaat des te minder op, omdat er hier ook machtsafwending is door verzoekers te (trachten te) beletten op het zgn. ‘achterste gedeelte’ van verzoekers’ perceel (Klamperdreef 7) te bouwen (dat ten Noorden uitmondt bij de Zwanendreef).”

Door verzoekers’ bebouwd perceel – voor een gedeelte – als WORG aan te duiden, is er volgens de verzoekende partijen “een schending van de beginselen van gelijkheid en zorgvuldigheid” en berust de bestreden beslissing op onwettige en tegenstrijdige motieven, en zelfs op machtsafwending.

De verzoekende partijen wijzen er in dat verband op dat zij in het kader van hun bezwaar in ondergeschikte orde gevraagd hebben om “de voorgenomen WORG-herbestemming te beperken tot het gebied van de as van de Zwanendreef tot 15 m ten [n]oorden van de schuur”. In de wijze waarop de verwerende partij met dit bezwaar is omgegaan, zien de verzoekende partijen een miskenning van “het recht op inspraak en antwoord”.

Voorts hernemen de verzoekende partijen de reeds eerder geformuleerde standpunten dat het betrokken perceel hoger gelegen is en dat er zich door gedegen onderhoud geen waterproblematiek voordoet.

Beoordeling

30. Het met het middelonderdeel overeenstemmende bezwaar wordt in de bestreden beslissing als volgt samengevat:

“In een bezwaar wordt gevraagd perceel 111E4 uit het watergevoelig openruimtegebied te sluiten en de bestemming woonparkgebied zonder beperking te behouden. Mocht dit niet mogelijk zijn, wordt gevraagd de uitsnijding aan te passen aan de aanwezige schuur, i. e. noordelijke grens te verleggen tot 15 meter uit de as van de Zwanendreef.”

Het bezwaar wordt er als volgt beantwoord:

“Perceel 111E4 kent een middelgroot risico op overstroming fluviaal en klein risico pluviaal. Daardoor is het aangewezen het perceel maximaal op te nemen en enkel de omgeving van de woning uit te sluiten. Voor de aanwezige schuur zullen de basisrechten voor zonevreemde constructies gelden, zoals vermeld in titel IV, hoofdstuk 4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn van toepassing in het watergevoelig openruimtegebied. Herstellings- en onderhoudswerken of herbouw aan vergunde (geachte) constructies zijn mogelijk, voor zover in overeenstemming met deze voorschriften.”

Ten aanzien van een ander bezwaar stelt de bestreden beslissing:

“Perceel 111E4 kent een middelgroot risico op fluviale overstroming en een klein risico pluviaal, die een aanduiding verantwoorden. Daarbij wordt enkel het achterliggend gedeelte aangeduid, het hoger gelegen en

bebouwde voorste gedeelte blijft de bestemming behouden en kan bebouwd blijven.

De bebouwde perceelsdelen in het signaalgebied werden uit de contour gehouden en behouden op die manier hun planologische bestemming, latere vragen tot wijziging van de bestaande toestand worden op basis van de (verscherpte) watertoets beoordeeld. Dit werd geduid in de toelichtingsfiche.”

31. De memorie van antwoord preciseert dat er een duidelijk verschil bestaat tussen de percelen die reeds volledig ontwikkeld zijn, en de percelen die nog niet volledig ontwikkeld zijn:

“[I]mmers het achtergelegen gedeelte van het perceel van verzoekende partijen, dat grenst aan de Zwanendreef, komt nog voor ontwikkeling in aanmerking. De percelen gelegen aan de Spechtendreef 1 en 3 zijn reeds volledig ontwikkeld.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat het gedeelte van het perceel van verzoekende partijen dat eveneens reeds ontwikkeld is, m.n. het gedeelte gelegen aan de Klamperdreef, eveneens uitgesloten is van het WORG, net zoals het bebouwde gedeelte van het naastgelegen perceel Klamperdreef 9. Eenzelfde methodiek is overigens toegepast op de percelen gelegen aan de Gazellendreef 9 en 11.”

32. De verzoekende partijen mogen het met dit standpunt oneens zijn, zij overtuigen niet van de onwettigheid ervan.

De verwerende partij heeft op basis van de beschikbare kaarten vastgesteld dat het gebied waarin het perceel van de verzoekende partijen gelegen is een overstromingsrisico kent, en heeft het betrokken gebied om die reden als WORG aangeduid. Ten aanzien van de bebouwde percelen die voor een gedeelte nog voor ontwikkeling in aanmerking komen, werd enkel het gedeelte van de woning uitgesloten. Het blijkt niet dat de overheid de grenzen van de redelijkheid is te buiten gegaan door te oordelen dat bebouwde percelen die reeds volledig ontwikkeld zijn en dus niet meer voor een gedeelte kunnen worden ontwikkeld, niet in het WORG worden opgenomen.

33. Gezien het voorgaande, valt ook geen onwettigheid te zien in het gegeven dat de verwerende partij niet is ingegaan op de, in ondergeschikte orde

geformuleerde, vraag om de WORG bestemming te beperken tot het gebied van de as van de Zwanendreef tot 15 m ten noorden van de schuur.

Zesde onderdeel

Uiteenzetting van het onderdeel

34. Het auditorsverslag vat de essentie van het zesde onderdeel als volgt samen:

“In de beslissing tot voorlopige aanduiding als WORG wordt verwezen naar overstromingsmodellen, die echter niet worden geduid of onthuld. Dit heeft ertoe geleid dat de verzoekende partijen op 4 maart 2024 een omstandig gemotiveerd bezwaarschrift hebben ingediend tegen de WORG-aanduiding en WORG-herbestemming van hun perceel. In weerwil van hun bezwaren, grieven en vragen heeft verwerende partij aan de verzoekende partijen niet ‘alle wetenschappelijke premissen’ van het WORG-onderzoek onthuld, noch tijdens het openbaar onderzoek, noch via de mededeling van de CIW-brief van 9 september 2024. Er wordt nogmaals naar het GRS verwezen en de niet-opname van de omgeving waarin het perceel van de verzoekende partijen gelegen is als signaalgebied. Deze vaststelling houdt in dat de overheid des te zorgvuldiger haar eventuele latere besluiten tot een voorlopige en definitieve WORG-herbestemming moet opmaken indien deze latere bestemming plots een geheel elders gelegen (signaal)gebied treft. Dit betreft immers een gebied dat in 2012 wel degelijk helemaal niet aan de orde van de dag was.”

Volgens de verzoekende partijen schendt de verwerende partij “artikel 6.8 van het Verdrag van Aarhus, artikel 5.6.8 VCRO, artikel 4.1.22 DABM, het zorgvuldigheidsbeginsel en de antwoordplicht door, in weerwil van verzoekers expliciete vraag, aan de verzoekende partijen geen antwoord te verschaffen over de modellen en wetenschappelijke premissen die het WORG Zeurt-BVR van 19 juli 2024 gronden”.

Beoordeling

35. Overeenkomstig artikel 5.6.8, § 1, VCRO houdt de Vlaamse regering bij de aanduiding van gebieden als watergevoelig openruimtegebied, onder meer rekening met “het waterbergend vermogen van het

gebied en de overstromingsgevoeligheid, onder meer op basis van de watertoetskaart en de overstromingsgevaarkaarten” (2°).

De toelichtingsfiche verwijst in dat verband naar “de nieuwe overstromingskaarten, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2022 (VR 2022 2511 DOC.1289)”.

36. De nota aan de Vlaamse regering met betrekking tot die beslissing (VR 2022 2511 DOC.1289/1) bevat een toelichting bij de gehanteerde methodiek:

“In uitvoering van de Europese Overstromingsrichtlijn werden eind 2019 geactualiseerde overstromingsgevaarkaarten opgemaakt. Die kaarten werden voor 3 kansscenario’s opgemaakt: kleine kans (T1000), middelgrote kans (T100) en grote kans (T10) op overstromingen. Tevens werden drie types van potentiële overstromingen in kaart gebracht: vanuit zee (kust), vanuit waterlopen (fluviaal) en tenslotte overstromingen als gevolg van intense neerslag (pluviaal). Gelet op de klimaatverandering werden deze kaarten opgemaakt voor zowel het huidige klimaat als voor het toekomstige klimaat (met klimaatprojectie 2050). Deze wetenschappelijke, informatieve kaarten zijn publiek toegankelijk via www.waterinfo.be/Overstromingsrichtlijn. [...]

De modelleringen voor de kust en fluviaal werden geactualiseerd, maar het zijn vooral de pluviale overstromingskaarten die nieuw zijn in vergelijking met de eerdere rapportage in kader van de overstromingsrichtlijn. Deze pluviale overstromingskaarten zijn gebiedsdekkend en tonen de zones die een kans op overstromingen hebben ten gevolge van de directe afstroming van neerslag over het maaiveld en overstromingen uit kleinere waterlopen. Enkel de overstromingscontouren groter dan 2.000m² bij middelgrote kans werden weerhouden uit de overstromingskaarten die uit het pluviale overstromingsmodel vloeiden, zodat de focus ligt op reële probleemgebieden en lokale plasvorming niet wordt opgenomen.

De totstandkoming van de pluviale overstromingsgevaarkaarten gebeurde onder leiding van de VMM en in nauwe betrokkenheid met andere actoren en beheerders op het terrein. Na een eerste versie in 2017, werd in 2018 de methodiek op punt gesteld samen met de andere waterloopbeheerders, rioolbeheerders en lokale besturen. In de periode januari tot maart 2019 werden de kaarten voor input voorgelegd aan alle betrokken actoren. Hiervoor werden alle colleges van burgemeester en schepenen, technische diensten en milieudiensten van alle Vlaamse gemeenten uitgenodigd evenals de waterloop- en rioolbeheerders, AWW en bekkencoördinatoren en planningsverantwoordelijken. Het nazicht door de in totaal 2.438 gebruikers resulteerde in aanpassingen aan het onderliggende model met als doel de overstromingsgevaarkaarten maximaal te laten

overeenstemmen met de werkelijkheid. Een volledige beschrijving van de methodiek, het gebruikte model en de wijze waarop het nazicht gebeurde, kan worden nagelezen in het eindrapport ‘Opmaak van een kaart met pluviale overstromingsgebieden’ (VMM, 2019) dat beschikbaar is via de volgende link:

<https://www.vmm.be/publicaties/opmaak-van-een-kaart-met-pluviale-overstromingsgebieden-in-vlaanderen>.”

Dit laatstvermelde document – raadpleegbaar via de link – maakt melding van de volgende methodologie:

“De methodiek die gevolgd wordt bij de opmaak van deze kaarten is deze van directe neerslagmodellering. Hierbij wordt een model opgebouwd waarbij specifieke neerslagprofielen [...] worden toegepast op elke cel van een 2-dimensionaal regelmatig raster [...] gebaseerd op het digitaal hoogtemodel [...] en wordt de verdere afstroming van water over dit raster gesimuleerd. Deze methode simuleert dus afstroming van water over het maaiveld en identificeert stroompaden voor water en locaties waar water accumuleert.”

De bijlagen die kunnen worden gedownload bevatten ter zake meer gedetailleerde gegevens.

37. Gezien het voorgaande, overtuigen de verzoekende partijen er niet van dat “de modellen en wetenschappelijke premissen” “onrechtmatig niet [worden] onthuld”.

De in randnummer 36 geciteerde nota aan de Vlaamse regering is bovendien vlot consulteerbaar via <https://beslissingenvandevlaamseregering> door gebruik te maken van de zoekterm ‘overstromingskaarten’. De nota maakt ook deel uit van het administratief dossier.

38. In de mate dat de verzoekende partijen zich in de memorie van wederantwoord beroepen op de niet tegenstelbaarheid van de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse regering van 25 november 2022 om reden dat ze “in het Staatsblad volstrekt onleesbaar zijn”, gaat het om een grief die reeds in het verzoekschrift tot nietigverklaring had kunnen worden opgeworpen, en om die reden onontvankelijk is.

Hetzelfde geldt voor de exceptie van onwettigheid die ten aanzien van dit besluit en de bijlagen ervan wordt ingeroepen, om reden dat “er geen voorafgaand openbaar onderzoek over dit BVR is ingericht”.

39. Het zesde onderdeel kan niet tot de vernietiging leiden.

V. Nieuw middel, opgeworpen in de memorie van wederantwoord

Uiteenzetting van het middel

40. De memorie van wederantwoord werpt een nieuw middel op:

“Machtsoverschrijding, onbevoegdheid en onwettige motieven, evenals schending van de artikelen 10, 11, 16, 33 en 190 van de Grondwet, het verbod van delegatie, artikel 7 van het Verdrag van Aarhus en artikel 20 van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen en toepassing van artikel 159 van de Grondwet.”

De verzoekende partijen lichten dit als volgt toe:

“Verweerder beroept zich op een actualisatie en aanvulling van de kaarten. Dit kan echter niet beschouwd worden als een regel van bijkomstige of detailmatige aard, nu het immers niet duidelijk is wanneer een aanpassing zich opdringt, noch wanneer de kaart achterhaald is. Deze *modus operandi* schendt de regels inzake bevoegdheid, bekendmaking en voorafgaand openbaar onderzoek.

[...]

Verweerder beroept zich dus nu op een ‘gevoerde’ actualisatie van de BVR-kaarten, dit ter verantwoording van de aanduiding van verzoekers’ perceel Klamperdreef als WORG Zeurt.

Dit kan echter niet beschouwd worden als een regel van bijkomstige of detailmatige aard, nu het immers niet duidelijk is wanneer een aanpassing zich opdringt, noch wanneer de kaart achterhaald is.

Bij het consulteren van de aangepaste kaarten [moeten] ook eerdere versies van deze kaarten consulteerbaar [...] blijven, vermits deze immers bepalen welke adviesinstanties dienen te worden geraadpleegd in omgevingsvergunningenprocedures en planningsprocedures.

Met de figuren 4 en 5 van het nieuw stuk 1.C, neergelegd door verweerder, wendt verweerder nu nieuwe kaarten aan die een ‘actualisatie’ zijn van de Bijlagen I, IV en V bij het BVR van 25 november 2022, wat betreft het luik ‘Huidig Klimaat’. Verzoekers werpen op dat deze kaarten (waarop het BVR WORG Zeurt steunt) : (1) niet zijn vastgesteld door de Regering, (2)

niet zijn voorgelegd aan een openbaar onderzoek conform artikel 7 Verdrag Aarhus en (3) bovendien niet zijn bekendgemaakt.”

Beoordeling

41. In de mate dat het nieuw middel steunt op de onwettigheid van het besluit van de Vlaamse regering van 25 november 2022, tonen de verzoekende partijen niet aan dat deze onwettigheid niet reeds in het verzoekschrift tot nietigverklaring kon worden ingeroepen.

Het verzoekschrift tot nietigverklaring maakt in randnummer 44 immers uitdrukkelijk melding van de hiernavolgende passage uit het document ‘Voorlopige aanduiding Waterstromingsgevoelig Openruimtegebied Zeurt in Schoten[...], Bijlage II Toelichtingsfiche’:

“Gezien de nieuwe overstromingskaarten, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2022 (VR 2022 2511 DOC.1289), was een actualisatie van de ontwerpen vereist. Hierbij zal uiteraard ook rekening gehouden worden met een geactualiseerde feitelijke en juridische toestand.”

Het verzoekschrift tot nietigverklaring verwijst tevens naar de “blauw-foto Geopunt, geraadpleegd op 23 februari 2024” (op p. 27), dat kennelijk een verwijzing is naar de “Watertoetskaart: overstromingsgevoelige gebieden fluviaal, 2023”. Ook wordt verwezen naar “de watertoetskaart pluviaal”.

Een gebeurlijke onregelmatigheid betreffende de totstandkoming, de vaststelling en de bekendmaking van de overstromingskaarten die bij besluit van de Vlaamse regering van 25 november 2022 werden goedgekeurd, kon dan ook reeds in het inleidend verzoekschrift worden ingeroepen.

42. In de mate dat het nieuw middel alludeert op wijzigingen die aan de overstromingskaarten zouden zijn aangebracht nadat deze kaarten bij besluit van de Vlaamse regering van 25 november 2022 werden goedgekeurd, maken de

verzoekende partijen niet aannemelijk dat dergelijke wijzigingen zich effectief zouden hebben voorgedaan.

De verzoekende partijen verwijzen ter zake naar de hiernavolgende passage in de memorie van antwoord:

“De Vlaamse Regering besliste op 25 november 2022 aanpassingen door te voeren aan diverse besluiten die verband houden met de watertoets en de informatieverplichting uit het decreet integraal waterbeleid.

Gezien de nieuwe overstromingskaarten, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2022, werd een actualisatie van de initiële ontwerpen noodzakelijk. Hierbij werd ook rekening gehouden met een geactualiseerde feitelijke en juridische toestand. Bij de aanduiding van watergevoelig openruimtegebied heeft de Vlaamse Regering zich niet beperkt tot de 124 door de CIW voorbereide gebieden. Na de gevoerde actualisatie werden in totaal 139 watergevoelige openruimtegebieden voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering.”

Uit de ruimere context van de memorie van antwoord en het administratief dossier blijkt dat de actualisatie van de initiële ontwerpen waarnaar deze passage verwijst, betrekking heeft op de, op 12 maart 2018 goedgekeurde, voorlopige aanduiding van 124 watergevoelige openruimtegebieden door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid. Ten gevolge van de nieuwe overstromingskaarten, goedgekeurd op 25 november 2022, werd de voorlopige aanduiding van die 124 watergevoelige openruimtegebieden geactualiseerd tot in totaal 139 watergevoelige openruimtegebieden die door de Vlaamse regering voorlopig werden vastgesteld.

Zodoende maken de verzoekende partijen hun stelling niet aannemelijk.

43. Het nieuw middel, zoals ingeroepen in de memorie van wederantwoord, kan niet tot de vernietiging leiden.

VI. Betreffende de gevraagde onderzoeksmaatregelen

44. In hun memorie van wederantwoord en laatste memorie vorderen de verzoekende partijen om de volgende onderzoeksmaatregelen te bevelen:

“1° namelijk eerst aan verweerder te hebben bevolen om het administratief dossier te vervolledigen met alle relevante gegevens over ‘de feitelijke en juridische toestand’ van het ‘(ontwerp startbeslissing) signaalgebied Zeurt’, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31 maart 2017, meer bepaald de uittreksels van het vergunningenregister met betrekking tot de percelen, die zijn opgenomen in de afbakening van het ‘(ontwerp startbeslissing) signaalgebied Zeurt’, die de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd op 31 maart 2017. [...]

2° en tevens na eerst aan verweerder ook te hebben bevolen het volgende document, aangehaald in de voetnoot 10 van de memorie van antwoord, mee te delen aan de Raad van State en verzoekers: [...]

<https://beslissingenvlaamseregering.be/document-view/637>

F8C4034B8770AF8FDF64C

en tevens na eerst aan verweerder ook nog het volgende te hebben bevolen:

3° de neerlegging van de hierna volgende kaart die verzoekers recent hebben gevonden op het adres ‘<https://waterinfo.vlaanderen.be/watertoets>’ [...].”

45. Uit het voorgaande is gebleken dat het voor de Raad van State mogelijk was om over de ingeroepen middelen en onderdelen tot een beoordeling te komen, zonder dat het nodig is gebleken om de neerlegging van bijkomende documenten te bevelen.

Bovendien zijn al de beschikbare kaarten eenduidig aangaande het overstromingsgevoelig karakter van het geviseerde gedeelte van het perceel van de verzoekende partijen.

Gezien het voorgaande is er geen reden om de gevraagde onderzoeksmaatregelen te bevelen.

VII. Besluit

46. Geen van de ingeroepen middelen kan tot de vernietiging leiden.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden, elk voor de helft, verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro, een bijdrage van 24 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partijen niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op acht juni tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Jan Clement,	kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
David D’Hooghe,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Jan Clement